

Onderwijspakket

De invloed van  
pop muziek



# De invloed van popmuziek

Geachte docent,

U heeft een onderwijspakket van stichting Naar House over de invloed van muziek voor u.

Dit pakket bestaat uit:

1. Een boekje met een drietal lesopzetten.
2. Een cd met muziek- en videofragmenten.
3. Voorlichtingsbrochure 'Popmuziek onder de loep'.
4. Achtergrondmateriaal.

Om u wegwijs te maken in dit pakket volgen hierna enkele verklarende opmerkingen bij ieder onderdeel.

## 1. Lesopzetten

De 3 lesopzetten zijn bedoeld als voorbeeldlessen. Deze lessen zijn vrij uitvoerig beschreven, zodat u van elk onderdeel weet wat het doel ervan is en hoe u het vorm kunt geven. U kunt er dus voor kiezen deze lesopzetten letterlijk te volgen, maar ook om er wijzigingen in aan te brengen.

In principe zijn de lessen te gebruiken vanaf groep 7/8 in het (speciaal) basisonderwijs tot en met de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. In proeflessen is ervaring opgedaan met groepen 7/8 en een tweetal groepen VMBO -3. Het gebruik in zulke uiteenlopende niveau's is mogelijk omdat de kern van de lessen het materiaal op de cd is en u bij het lesgeven automatisch rekening houdt met het niveau van uw leerlingen. Het is voor iedere docent belangrijk kennis te nemen van de fragmenten op de cd die u gebruikt in uw lessen.

Naast de lessen, zitten de volgende bijlagen in het lespakket:

1. Beïnvloeding door muziek.
2. Teksten videofragmenten in het lesmateriaal.

## 2. De cd met muziek- en videofragmenten

Op de cd treft u een aantal muziek- en videofragmenten van bekende artiesten aan. Evenals software die u mogelijk nodig hebt om de fragmenten te kunnen afspelen.

Mp3-muziekfragmenten van:

- |                    |                                |                |
|--------------------|--------------------------------|----------------|
| 1. Eminem          | – Without me                   | (hip-hop)      |
| 2. Avril Lavigne   | – Sk8er boy                    | (rock)         |
| 3. Beethoven       | – Fur Elise                    | (klassiek)     |
| 4. Milk inc.       | – Land of the living           | (dance)        |
| 5. Britney Spears  | – Slave 4 u                    | (pop)          |
| 6. Elly en Rikkert | – Op het puntje van mijn stoel | (kinderliedje) |
| 7. Maartenskoor    | – Heer' herinner U de namen    | (koormuziek)   |

De invloed van popmuziek

### Videofragmenten (scenes uit de video

#### 'They sold their souls for Rock & Roll) van:

8. Woodstock (Limp Bizkit / Red Hot Chili Peppers)
9. Spice Girls
10. Eminem
11. Madonna
12. Britney Spears
13. Christina Aguilera
14. Backstreet Boys

### Software voor het afspelen van de fragmenten

- \* Windows Media Player  
(voor Windows 98 en Windows 2000)
- \* Windows Media Player  
(voor Windows XP)

De cd biedt u het basismateriaal waarmee u uw lessen kunt geven. Er staat meer op dan u in de 3 voorbeeldlessen kunt gebruiken. U bent vrij om te kiezen welke fragmenten u gebruikt en welke u achterwege laat. Een criterium voor al of niet tonen van het materiaal in de les kan de leeftijd en leefwereld van uw leerlingen zijn. Vergist u zich echter niet: in proeflessen op een reformatorische basisschool, bleken sommige leerlingen feilloos de muziek van artiesten als Eminem en Britney Spears te herkennen. Anderzijds bleken sommige videofragmenten voor een enkele leerling wel erg 'heftig' te zijn.



## 3. Voorlichtingsbrochure 'Popmuziek onder de loep'

Deze brochure is door stichting Naar House gemaakt en kijkt naar het ontstaan van en het verloop van popmuziek door de jaren heen en naar de huidige popmuziekscène. Daarnaast komt de invloed van deze popmuziek op onze jongeren en de geestelijke wereld daarachter aan de orde.

## 4. Achtergrondmateriaal

Naast de muziek- en videofragmenten vindt u op de cd nog meer achtergrondmateriaal. Dit betreft het achtergrondartikel over de invloed van popmuziek 'Strijd om aanbidding' en enkele veel gestelde vragen. U kunt zich hierdoor verder verdiepen in een materie die voor veel volwassenen niet voldoende bekend is. Veel leerlingen kennen deze wereld heel goed. Wilt u dus in discussies en klassengesprekken met uw leerlingen enigszins beslagen ten ijs komen dan is het eigenlijk een must van deze informatie kennis te nemen.

Ook vindt u hier informatie over de video 'They sold their souls for rock & roll' en de presentaties over muziek die stichting Naar House verzorgt. Ten slotte is er een voorbeeld van een uitnodigingsbrief voor een ouderavond bijgevoegd.

# THEMA

# “Muziek doet iets”

## Algemeen lesdoel

Deze les is een algemene oriëntatie op muziek. Het gaat over de inhoud, de uitwerking en de bedoeling van muziek.

## Specifieke lesdoelen:

De leerlingen:

1. weten wat muziek is; het is ondermeer transportmiddel en communicatiemiddel.
2. worden door ervaring bewust dat muziek iets met je doet.

## Inhoud:

### Intro

Waar gaan we het over hebben?

### Een stukje theorie

Wat is muziek eigenlijk?

### Luisteren 1

Welke muziek spreekt je aan?

### Luisteren 2

Wat doet de muziek met je?

### Afronding

Enkele alternatieven ter afsluiting



## Vorbereidingen:

- Materialen:** Mp3-speler voor cd's (bijv. laptop of dvd-speler)  
Luidsprekerboxen  
Cd van stichting Naar House  
Groene, oranje en rode 'kaartjes' van papier of karton
- Vooraf:** Zorg dat u minstens zoveel gekleurde kaartjes hebt klaargemaakt als er leerlingen in de groep zijn.

## Lesactiviteiten:

### Intro

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** In dit eerste lesonderdeel geeft u globale uitleg over wat de leerlingen deze les en de volgende te wachten staat. Ook kunt u vragen naar de interesse van de leerlingen op het gebied van muziek. Op deze manier komt u een en ander van uw leerlingen te weten. Bovendien is het een inleiding op het thema.
- Vorm & inhoud:** Een klassengesprek. Wie luistert er veel naar muziek? Ga je wel eens naar een muziekconcert? Ben je een actieve muziekbeoefenaar?

### Een stukje theorie

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** De leerlingen weten wat muziek is. Ook hebben ze zicht op enkele functies van muziek.
- Vorm & inhoud:** Een onderwijsleergesprek. Vervolg op eerste onderdeel. Muziek is lucht die door een musicus zo in beweging wordt gebracht zodat er trillingen door ontstaan. Die trillingen bereiken ons oor. En via ons gehoororgaan worden we erdoor 'geraakt'. We vinden het mooi of juist niet. We komen er door in een bepaalde stemming. Dat gevoel of die stemming wordt dus door de muziek van de musicus overgebracht. Je zou dus kunnen zeggen dat muziek de functie heeft van '*transportmiddel*'. Je zou ook kunnen zeggen dat muziek een '*communicatiemiddel*' is. Er is iemand, de musicus, die een bepaalde stemming of gedachte bij de luisteraar wil overbrengen.

## Luisteren 1

**Tijd:** 10 minuten

**Doel:** De leerlingen zien dat smaken verschillen als het om muziek gaat.

**Materialen:** Mp3-speler voor cd's  
Luidsprekers  
Cd van stichting Naar House (muziekfragmenten 1 t/m 7)  
Op ieder tafeltje liggen drie gekleurde kaartjes

**Vorm & inhoud:** U vertelt de leerlingen dat u een aantal korte muziekfragmenten laat horen. De leerlingen mogen niets zeggen, maar luisteren slechts. Bij ieder fragment zet u de cd na ongeveer een halve minuut stop en vraagt aan de leerlingen wat ze van dat stukje muziek vonden. Zij mogen bij wijze van antwoord een groen, oranje of rood kaartje de lucht in steken. Groen= ik vind deze muziek mooi. Oranje= ik vind deze muziek matig. Rood= ik houd niet van deze muziek.

U kijkt naar de kaartjes die de lucht in gaan en krijgt zo een beeld welke muzieksoort uw leerlingen mooi vinden (en dus wellicht veel draaien) en niet mooi vinden. Als u het leuk vindt om de verhoudingen in de groep zichtbaar te maken, kunt u ervoor kiezen om een tabelletje op bord te maken.

Van belang is dat er wel respect voor elkaars keuze is. Over smaak valt immers niet te twisten. Als leerlingen zich niet echt veilig in de groep voelen, zullen ze wellicht ook niet eerlijk hun mening durven geven.

Ook is het van belang dat ze zelfstandig een keuze maken. Dus niet eerst kijken wat de andere leerlingen doen.

Tot slot kunt u de vraag stellen wie er nu eigenlijk gelijk had wanneer sommigen groen, anderen oranje en weer andere rood op hebben gestoken bij de verschillende muzieksoorten en stijlen.

Het gaat er om dat de leerlingen beseffen dat hier geen sprake is van juist of onjuist, maar dat voorkeuren voor muziek iets van smaak is. En over smaak valt niet te twisten, zeggen we toch?



## Luisteren 2

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** Bij dit onderdeel is het de bedoeling dat leerlingen ervaren dat muziek iets bij hen doet.
- Materialen:** De Mp3-speler voor cd's  
Luidsprekers  
Cd van stichting Naar House  
(muziekfragmenten 1 t/m 7)



- Vorm & inhoud:** Bij dit onderdeel worden dezelfde muziekfragmenten gedraaid als bij het vorige onderdeel. Alleen nu gaat het niet om wat leerlingen mooi vinden, maar nu moeten ze ontdekken wat muziek met hen doet.
- Welk een gevoel het bij hen oproept.
- Ook nu moeten de leerlingen geconcentreerd luisteren. De vraag na elke fragment is: "Wat voel je als je dit muziekfragment hoort?" Het is de bedoeling dat de leerlingen door u uitgenodigd worden om ' een gevoel' (een stemming, een gesteldheid) onder woorden te brengen, wat de muziek bij hen oproept.
- De ervaring leert dat dit geen gemakkelijke opgave is. U kunt er voor kiezen om de leerlingen wat voorbeelden te geven van verwoording van gevoelens. Bijvoorbeeld: verdrietig, blij, opgejaagd, saai. Vooral bij jongere (en talig minder begaafde) leerlingen is dit aan te bevelen. Het is natuurlijk het mooist wanneer de leerlingen zelf de woorden kiezen.
- Aan het einde van het leergesprek kunt u de conclusie trekken dat muziek dus echt iets met je doet. Om dit extra te onderstrepen schrijft u dit op bord.

## Afronding

- Om de les af te ronden kunt u kiezen uit enkele alternatieven:
- U praat nog even ongedwongen door met de leerlingen over muziekvoorkeuren. Over waarom leerlingen van een bepaalde stijl houden, en dergelijke.
  - U draait enkele cd-fragmenten van cd's die leerlingen hebben meegenomen.
  - U geeft leerlingen de gelegenheid met vragen te komen. U inventariseert ze en kunt daar mogelijk later op terug komen.
  - U borduurt nog even door op de conclusie dat 'muziek iets met je doet'. Hierbij kan aan de leerlingen verteld worden dat wij niet de enigen zijn die dat ontdekt hebben:

**"Muziek doet iets"**

- Waarom wordt er bij grote sportmanifestaties muziek gedraaid? (Om de sfeer te verhogen)
- Waarom werd door Adolf Hitler en zijn trawanten aanstekelijke en opzweepende marsmuziek ten gehore gebracht? (Om de massa op te zweepen en enthousiast te maken voor het Nationaal Socialisme).
- Waarom wordt op promenades en in winkelcentra soms speciaal daarvoor geprogrammeerde muziek ten gehore gebracht (om de consument tot kopen aan te sporen).
- Waarom laat de tandarts ook een muziekje op de achtergrond horen? (Om zijn patiënten te kalmeren).
- Waarom lieten de dienaars van Saul, als hij weer door zo'n boze geest bezeten was, David halen om voor hem op de harp muziek te maken? (Om hem tot rust te laten komen en de boze geest te laten wijken).
- Waarom werd door inboorlingen tijdens grote feesten, heftige muziek gemaakt en onafgebroken op de trom geroffeld? (Om de mensen –gecombineerd met drank en dans - in trance te brengen en op te zweepen).

## Muziek Les 1

“Muziek doet iets”





# THEMA

# “Over smaak valt niet te twisten?”

## Algemeen lesdoel

Deze les maakt jongeren bewust van goede en slechte invloeden die via muziek overgebracht worden.

## Specifieke lesdoelen:

De leerlingen:

1. doorzien de morele invloed die muziek heeft.
2. vormen zich een beeld van wat goede en slechte invloeden zijn die via muziek worden overgebracht.
3. kunnen onderscheiden waar de slechte of slechte invloed vandaan komt.

## Inhoud:

### Opener

Waar hebben we het vorige keer over gehad?

### ‘Goed of slechte’ muziek?

We zetten wat mogelijke invloeden op een rijtje.

### Kijken, luisteren en nadenken 1

We bekijken een videofragment van een popconcert en praten er over door.

### Kijken, luisteren en nadenken 2

Opnieuw een videofragment.

### Alles op een rijtje

Normen en waarden: welke en van wie?

## Vorbereidingen:

**Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Luidsprekerboxen  
Beamer  
Cd van stichting Naar House  
Schoolbord

**Vooraf:** Zorg dat u de pc, de beamer en de boxen aangesloten hebt voordat de les begint. Probeer ook de videofragmenten die u wilt draaien van te voren uit.

## Lesactiviteiten:

### Opener

**Tijd:** 5 minuten

**Doel:** In deze introductie op de tweede les kunt u nog kort terugkijken naar de vorige keer. Vooral de conclusies (die in die les ook op het bord verschenen) worden weer in herinnering gebracht. Tevens dient dit onderdeel als 'opwarmer' voor deze nieuwe les over muziek.

**Materialen:** Schoolbord

**Vorm & inhoud:** Het kan in de vorm van een beknopt klassengesprek. Wie weet nog waar we het de vorige keer over gehad hebben? Tot welke conclusies zijn we samen gekomen?

- Muziek is communicatiemiddel
- Smaken verschillen
- Muziek doet iets met je
- Wie maakten gebruik van de muziek? (zie de voorbeelden aan het eind van de vorige les).

# Over smaak



## 'Goede of slechte' muziek?

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** Nadat we hiervoor hebben vastgesteld dat 'over smaak niet valt te twisten', brengen we nu het besef bij dat er – in moreel opzicht – sprake kan zijn van 'goede' en 'slechte' muziek.

**Materialen:** Schoolbord

**Vorm & inhoud** We leggen de leerlingen de vraag voor: "Kun je nu ook van goede en slechte muziek spreken?"

Hier kunnen leerlingen reageren in de zin van 'muziektechnisch' goede of slechte muziek. Dan wordt dus de kwaliteitsnorm aangelegd. In dat geval is het goed om vrij snel aan te geven dat het u gaat om muziek die goed of slecht voor iemand is. Het gaat dus om de vraag naar de invloed die muziek op mensen kan hebben.

Op bord kunt u noteren wat de leerlingen naar voren brengen.

Wilt u zichtbaar maken dat het over invloed op onszelf / op de mens gaat, dan kunt u twee silhouetten van een mens op bord tekenen.

De steekwoorden plaatst u dan in het hart van de mens.

**Alternatief:** In plaats van een klassikaal onderwijsleergesprek kunt u ook de leerlingen in groepjes laten discussiëren over de vraag of muziek goede of slechte invloed op jezelf kan hebben.



## Kijken, luisteren en nadenken 1

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** Leerlingen met eigen ogen laten zien hoe de muziek en gehele entourage van een (extreem?) popconcert de mensen beïnvloedt.
- Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Beamer  
Luidsprekerboxen  
Cd van stichting Naar House

valt niet te twisten?"

**Vorm & Inhoud:** We kijken samen met de leerlingen naar videofragment van een popconcert (videofragment 8. Woodstock).  
Het is aan te bevelen dit soort fragmenten enkele keren te laten zien.  
De eerste keer laat u het gedeelte zien zonder dat u er vooraf iets over vertelt.  
Na afloop laat u de leerlingen reageren. Vragen om reacties te stimuleren:  
“Wat valt je op als je dit gedeelte hebt bekeken?” “Is iemand opgevallen welke invloed er hier van de muziek e.d. uitging op de mensen?” “Hebben jullie een idee waardoor dat kwam?”  
Nadat de leerlingen het een en ander hebben uitgewisseld, laat u het gedeelte nog eens zien. U vraagt nu de leerlingen goed op te letten op 2 zaken:  
a. Wat zie je aan (slechte) invloeden?  
b. Hoe worden de bezoekers van dit concert nu eigenlijk beïnvloed?  
Na afloop van het videofragment probeert u door middel van een onderwijsleergesprek de antwoorden op bord te zetten.  
Verkeerde invloed: agressie, geweld, haat, vandalisme.  
Hoe worden de concertgangers beïnvloed? Door: 1. Muziek, 2. Boodschap (tekst) van de musicus, 3. De artiesten zelf, 4. De situatie / het publiek.

## Kijken luisteren en nadenken 2

**Tijd:** 10 minuten

**Doel:** Leerlingen nogmaals laten zien hoe de muziek en gehele entourage daaromheen mensen beïnvloedt. Nu op een wat geraffineerder manier.

**Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Beamer  
Luidsprekerboxen  
Cd van stichting Naar House

**Vorm & Inhoud:** We kijken nu samen met de leerlingen naar videofragment van een meidengroep die enkele jaren geleden razend populair was (videofragment 9. SpiceGirls).  
Wat betreft de werkwijze kunt u dezelfde aanpak kiezen als bij het vorige fragment.

De directe invloed is minder zichtbaar dan bij het eerste fragment, maar uiteindelijk niet minder desastreus: Seks voor het huwelijk, ongehoorzaamheid aan je moeder (ouders), breken van (Gods) regels.

# De invloed van popmuziek

## Alles op een rijtje

**Tijd:** 15 minuten

**Doel:** De leerlingen krijgen oog voor beïnvloeding door o.a. muziek.

**Materialen:** Schoolbord  
- Voor meer achtergrond informatie wordt verwezen naar bijgevoegd bestand op de cd "Veel gestelde vragen"

**Vorm & inhoud:** In een onderwijsleergesprek praat u met de leerlingen door over beïnvloeding. Het is goed de leerlingen expliciet naar hun mening te vragen. "Jullie hebben de videofragmenten gezien; vinden jullie de conclusie juist dat muziek mensen beïnvloedt?" Waarschijnlijk zijn niet alle leerlingen het hier mee eens. Er zullen tegenargumenten komen in de zin van: "Dit waren toch wel extreme voorbeelden"; "Als je alleen maar luistert en niet naar zo'n concert gaat, valt het best wel mee"; "Van die ene keer ga ik heus niet anders denken."  
Als docent is het belangrijk naar deze argumenten te luisteren en ze te noteren.  
U kunt daar tegenover ook uw mening geven, maar let u erop dat u op dit punt uw leerlingen niet 'verliest'. Het gaat erom dat ze zelf ontdekken en aanvoelen dat er inderdaad sprake is van beïnvloeding. Maar het is moeilijk om dat erkennen als je dergelijke muziek graag beluistert.  
De kern van uw beantwoording kan liggen in de volgende redenering: Moderne artiesten zijn 'idols', identificatiefiguren voor veel tieners. Zie de posters op veel kamers, de kleding die erg 'in' is, e.d.  
Beïnvloeding is een proces (vindt niet op één moment plaats) en gaat veelal ongemerkt.  
De gevolgen zijn op lange duur merkbaar (zie agressie, vandalisme, seksuele moraal in de maatschappij.)

**Extra:** Als u merkt dat op dit punt meer tijd nodig is om uw leerlingen werkelijk tot de overtuiging te laten komen dat ze door het luisteren naar bepaalde soorten popmuziek zich bloot stellen aan verkeerde en schadelijke beïnvloeding, dan kunt u besluiten hier een extra 'discussieles' aan te wijden. Beïnvloeding is nl. een heel belangrijk thema. Waardoor worden jongeren al niet beïnvloed? Televisie, video, dvd, computerspelletjes, radio enzovoort.

Er staan nog enkele extra videofragmenten op de cd die u voor een eventuele extra les zou kunnen gebruiken.



THEMA

# “Hels of hemels?”

## Algemeen lesdoel

Deze les geeft jongeren een handreiking hoe ze muziek kunnen beoordelen in het licht van de Bijbel.

## Specifieke lesdoelen:

De leerlingen:

1. krijgen argumenten in handen om muziek te beoordelen.
2. beseffen dat hun muziekkeuze ook van invloed is op hun hart.
3. begrijpen dat het hun eigen verantwoordelijkheid is welke muziek zij beluisteren.

## Inhoud:

### De brug naar de vorige keer

Wat hebben we van de vorige keer onthouden?

### Kijken, luisteren en nadenken 3

Enkele videofragmenten samen bekijken.



**Beoordelen, maar hoe?**

Een manier om muziek te beoordelen.

**Kijken, luisteren en nadenken 4**

Opnieuw een videofragment.

**We maken de balans op**

We praten na over het laatste fragment en trekken conclusies.



## Vorbereidingen:

**Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Luidsprekerboxen  
Beamer  
Cd van stichting Naar House  
Schoolbord

**Vooraf:** Zorg dat u de pc, de beamer en de boxen aangesloten hebt voordat de les begint. Probeer ook de videofragmenten die u wilt draaien van te voren uit.

## Lesactiviteiten:

### De brug naar de vorige keer

**Tijd:** 5 minuten

**Doel:** In deze introductie op de derde les kijken we kort terug naar de vorige keer. Vooral de invloeden die we gesignaleerd hebben komen weer helder voor de geest. De leerlingen zien in dat de normen van de makers van veel popmuziek afwijken van die uit het Woord van God.

**Materialen:** Schoolbord

**Vorm & inhoud:** Dit onderdeel kan in de vorm van een beknopt klassengesprek. Wie weet nog waar we het de vorige keer over gehad hebben? Tot welke conclusies zijn we samen gekomen?

- Muziek doet iets met je
- Welke gevolgen waren zichtbaar / merkbaar in de videofragmenten?

De invloeden die we signaleerden worden in een rijtje onder elkaar op bord geschreven. Daarnaast vraagt u de leerlingen op het bord te zetten wat volgens Gods Woord de norm is.

## Kijken, luisteren en nadenken 3

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** De leerlingen analyseren nog een keer waardoor mensen beïnvloed worden en wat die invloeden zijn.
- Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Beamer  
Cd van stichting Naar House  
Luidsprekerboxen
- Vorm & inhoud:** We gaan met de leerlingen een videofragment (10. Eminem) bekijken. De leerlingen krijgen (weer) als kijkopdracht mee:  
Let op: 1. Muziek, 2. Boodschap (tekst), 3. Artiest, 4. Situatie (publiek).

## Beoordelen maar hoe?

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** De leerlingen enkele criteria in handen geven waarop ze de muziek, maar ook andere zaken, kunnen beoordelen.
- Materialen:** Schoolbord
- Vorm & inhoud:**
- U loopt met de leerlingen de verschillende observatiepunten na en noteert wat hen is opgevallen.
  - Vervolgens vraagt u of Gods Woord daar iets over zegt. Dit noteert u daarnaast.
  - Tenslotte kunt u met uw leerlingen nagaan of het toepassen van deze 4 criteria hen helpt om na te gaan of iets in overeenstemming is met Gods Woord.
  - Naast deze 4 criteria is er een 5<sup>e</sup> beoordelingscriteria: Wat is de uitwerking van de muziek / van het concert? Of in Bijbelse taal gesproken: Wat is de vrucht?

“Hels of hemels”



## Kijken, luisteren en nadenken 4

- Tijd:** 10 minuten
- Doel:** De leerlingen hanteren nogmaals de beoordelingscriteria.
- Materialen:** Laptop of desktop-pc met dvd-speler  
Beamer  
Cd van stichting Naar House  
Luidsprekerboxen
- Vorm & Inhoud:** Zie kijken, luisteren en nadenken 3

## We maken de balans op

- Tijd:** 15 minuten
- Doel** De leerlingen beseffen dat er in deze wereld een geestelijke strijd gaande is waarvan zij de inzet zijn.
- Materialen:** Afhangelijk van de vorm die gekozen wordt.  
Bij groepswork: Bijbels, papier en pennen  
Klassikaal: Bijbel en schoolbord
- Vorm & Inhoud:** Als afronding van deze lessenserie staat een gedeelte uit Gods Woord centraal: Het onkruid tussen de tarwe uit Mattheüs 13: 24 – 30. U kunt dit gedeelte klassikaal lezen en bespreken. Ook is het mogelijk dit in groepjes te doen, waarna u plenair afsluit. De volgende vragen kunnen hierbij gesteld worden:
- Waar gaat deze gelijkenis over?
  - Wie zaaien er?
  - Waaraan is dat te zien?
  - Wat wordt er aan gedaan en wat is de afloop?
  - Met het oog op muziek: Hoe zaait God? En hoe de Satan?
  - Hoe neem je jouw verantwoordelijkheid?
- Als allerlaatste videofragment zou u dat van Madonna (videofragment 11) kunnen laten zien, wat eindigt met de vraag: “ Wat ga jij doen?”**



# Bijlagen

## 1. Beïnvloeding door muziek

Je zou invloed van muziek op een soort schaal kunnen uitzetten en op die manier de invloed kunnen bepalen. De invloed is dan afhankelijk van de intensiteit waar je ergens (in dit geval popmuziek) mee in aanraking komt. Hieronder staat in een schema weergegeven wat de verschillende niveaus van invloed kunnen zijn.

Waarde	Invloed	Omschrijving	Voorbeeld
1	Weinig	Alleen gebrek aan stilte	Tijdens het werk de radio op de achtergrond aan
2	Matig	Veel ervan horen, kunt aangeven of je het positief of negatief ervaart	Tijdens het werk de radio flink hard aan (steiger, fabriekshal)
3	Redelijk veel	Aandachtig luisteren, iets mooi vinden.	Zelfgekochte cd beluisteren
4	Veel	Passie tonen	Posters ophangen, informatie bijhouden, interviews lezen, kijken en/of luisteren.
5	Groot	Groepsbeleving, massahysterie, zintuigen	Concert bijwonen, vaak onvergetelijk
6	Groot, verslavend	Beweging verheft lichamelijke en geestelijke invloed	Concert met video-, lichtshows, dans
7	Verslavend	Totale levensvulling voor de duur van het moment	Houseparty's, snelle beats, in trance raken.

Uit scriptie over muziek op scholen (Erik Meerveld, 2004).

Voordat je dus echt van zo'n hele grote invloed kunt spreken dat het totaal levensvullend is, is daar al wel heel wat aan voorafgegaan. Aan de andere kant hoeft dit absoluut geen jaren te duren en is een paar weken ook al reëel!

*Ruim 40 jaar geleden wiegde Elvis Presley met zijn heupen. Dat was schokkend voor heel veel mensen. Er was veel verzet dat dit op televisie werd vertoond. De huidige muziekclips zijn vaak ronduit pornografisch. Vaak vindt bij bepaalde veranderingen eerst afwijzing plaats, worden nieuwe dingen als schokkend en te radicaal ervaren, maar later komt daar langzaam verandering in. Bij herhaling van bepaalde boodschappen gedurende lange perioden zullen morele waarden van mensen veranderen. Wat voor de ene generatie schokkend is, is voor de volgende acceptabel.*

De invloed van **popmuziek**

## 2. Teksten videofragmenten in het lesmateriaal.

### 8. Woodstock

Concerten kunnen gevaarlijk voor je gezondheid zijn. In het jaar 1999 werden er 68 doden en bijna 20.000 gewonden geteld als gevolg van concerten. Het merendeel werd veroorzaakt door de muziek. Alleen op Woodstock 1999 al moesten volgens Spin Magazine "nadat de rekening was opgemaakt, 253 personen naar het ziekenhuis, duizenden werden ter plekke behandeld, talloze aanrاندingen en 44 mensen werden gearresteerd."



Fred Durst rapt in zijn nummer 'Break Stuff' over iemand onthoofden en daarna villen met een kettingzaag. Hij zegt over hun muziek: "Er zijn jongeren die naar ieder woord van mij zullen luisteren." Toen Durst met het nieuwe nummer 'Break Stuff' kwam werden de meeste gewelddadigheden en aanrاندingen gepleegd en raakten de fans door het dolle.

"Hoeveel van jullie zijn wel eens op een morgen wakker geworden en besloten: "Dit is zo'n dag dat ik iets wil stukmaken". Nou dit is zo'n dag!"

*"Ik zou vandaag je kop kapot kunnen slaan, geef me iets om stuk te maken. Geef me iets om stuk te maken."* "Het is net besloten, dit is één van die dagen dat er wat kapot moet."

Meer geweld brak los toen bassist Flea van Red Hot Chili Peppers naakt speelde. Toen ze 'Let me stand next to your fire' van Jimi Hendrix speelden, begon het publiek wild te worden, en kampvuren werden aangestoken. Hoe meer de band te keer ging, zo ging ook het publiek te keer. Woodstock zou eindigen door 500 ME-ers die een eind aan het geweld maakten.

Toen het voorbij was waren een podium en 12 verschillende trailers afgebrand.

Stem van Flea (Red Hot Chili Peppers) "Muziek is geweldig, het kan een grote groep ontroeren en inspireren, dan kan revolutie ontstaan."

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

*Limp Bizkit:*

1. Uitspraken: 'Het is tijd om je zelf helemaal te laten gaan' en 'Hoeveel van jullie zijn er wel eens wakker geworden met de gedachte: ik wil iets stuk maken?'

*Red Hot Chili Peppers:*

2. Naakte gitarist op podium

### 9. Spice Girls

Klein meisje: "Scary Spice kwam het gebouw uit en signeerde mijn boek. Gisteren ging ik naar hun concert, ze raakte mijn hand aan en mijn pen. Nu ga ik nooit meer mijn hand en mijn pen wassen." Moeder: "Ze beïnvloedt iedereen in haar klas, alles is 'spice'. Ze gelooft in 'Girlpower'. Ik denk dat ze opgroeit tot een belangrijk persoon, dankzij de Spice Girls en waar zij voor staan. In jezelf geloven, aantrekken wat jij leuk vindt."

*"Is mijn jurk te kort? Nee."*

Tegen de eeuwwisseling komen de Spice Girls op als één van de succesvolste en meest invloedrijke meidengroepen. God waarschuwt ons voor de bedrieglijke opvatting van vrijheid die in feite tot slavernij en vernietigen van de ziel lijdt.

De Spice Girls hebben zelfs seksueel afwijkend en lesbisch gedrag aangemoedigd tegenover hun jonge fans. God noemt homoseksualiteit onnatuurlijk en waarschuwt degene die daarin actief is "verdient de

eeuwige dood" (Romeinen 1:24-32). Terwijl de gemiddelde vrouw tachtig jaar oud wordt, wordt de lesbische vrouw gemiddeld vierenvestig jaar oud.

Mel B: "Het gaat erom de boodschap over te brengen, dat hebben we gedaan toen we de macht hadden, we moeten die op de juiste manier gebruiken. Dat moet wel. Zoals Madonna, ze is heel open over seks. We moeten meer mensen hebben zoals zij. Ik ben blij dat de Spice Girls beroemd zijn geworden. Kijk naar de emoties die wij teweeg brengen."

Veel Spice fans waren eerder bekend met seksuele afwijkingen dan dat ze het abc leerden...

Spice Girl: "Hier zingen ze onze nummers en dat is raar want ze kennen de hele tekst, de wendingen...alles."  
*"Doe het, doe het"*

Precies wat groepen als Spice Girls hen leren, "Vooruit, doe het." Allereerst leren ze de kinderen ongehoorzaamheid aan de ouders en ze leren hen hun benen niet bij elkaar te houden, maar ze stimuleren vrije seks onder jonge meisjes en jongens:  
*"Ik laat me niet vertellen dat ik moet doen wat mijn moeder zegt: om mijn mond te houden en mijn benen bij elkaar. Ik laat me niet vertellen dat ik moet doen wat mijn moeder zegt..."*

Aleister Crowley's filosofie 'doe wat je wilt' in hun nummer 'Do it'. Daarmee stimuleren ze jonge kinderen om met Gods wetten te breken:  
*"Wat kan het je schelen, regels zijn er om te breken; wie heeft die wetten eigenlijk gemaakt!"*

De waarheid is dat God prachtige richtlijnen heeft gegeven voor het huwelijk. Door de kinderen aan te moedigen ouders niet te gehoorzamen en zich niet aan de regels te houden, maken ze hun eigen regels om naar te leven:  
*"Maak je eigen regels om naar te leven. Vooruit en doe het"*

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. De invloed van 'Girl power' op kinderen
2. Ongehoorzaamheid aan moeder, promotie van seks voor het huwelijk
3. Uitspraak: 'Do it, breek de regels. Wie heeft die regels eigenlijk gemaakt?' (Ongehoorzaamheid aan God)



## 10. Eminem

Eminem's 'Kim' :

*"Jij deed dit met ons...jij deed het...het is jouw schuld...."*

Satan gebruikt Eminem om de hoofden van kinderen te vullen met nummers als 'Kim', waarin Eminem zijn vrouw vermoordt door haar keel door te snijden. Aan het eind hoor je haar gorgelen in haar bloed. In het nummer dat een vervolg op 'Kim' moet zijn, 97' Bonnie & Clyde, gebruikt Eminem een kinderstemmetje om zijn dochttertje over te halen hem te helpen om haar dode moeder in het meer te dumpen:

*"Pappa heeft een bedje voor mammie gemaakt op de bodem van het meer, hier... wil je een touw om die steen binden? We knopen het aan haar been en dan rollen we haar van de pier af...klaar, daar gaan we, we tellen af tot vrij, één, twee, vrij...daar gaat mamma, plons in het water. Niet meer vechten met papa, geen straatverbod meer, geen stiefpapa, geen nieuw broertje, stuur maar kusjes en zeg dat je van haar houdt."*

Eminem zegt: "Ik zou liegen als ik zei dat ik niet wist dat ik een voorbeeld voor kinderen ben. Kinderen kijken naar me op als een God."

Zijn nummer 'Stan' gaat over een denkbeeldige fan die zozeer beïnvloedt is door Eminem dat hij uiteindelijk zijn zwangere vriendin vermoord op dezelfde manier als Eminem doet in zijn song 'Kim'.

Stan zegt: *"Ik weet dat je dit waarschijnlijk iedere dag hoort, maar ik ben je grootste fan... mijn broertje, hij is nog maar zes jaar oud, wil net zo als jij zijn...Ik kan me helemaal vinden in wat je zegt in je nummers...Hé Slim, dat is mijn vriendin die krijst in de kofferbak, ik heb haar vastgebonden. Als ze stikt zal ze nog meer lijden en ook nog sterven...Ik moet nu gaan, ik ben bijna bij de brug."*

Nu we de nieuwe eeuw zijn ingegaan, heeft Eminem als soloartiest alle verkooprecords verbroken met het ongelofelijke aantal van 1,76 miljoen platen in één week. Eminem zegt: "Sommige mensen zeggen dingen om te shockeren. Maar wat ik denk, zeg ik hardop. Ik breng van mijn persoonlijke zaken naar buiten. In zijn nummer 'Role Model' zingt hij het volgende:

*"Volg mij en doe precies wat het nummer zegt. Rook wiet, slik pillen, ga van school, moord en drink. Volg mij en doe precies wat het nummer zegt..."*

Spin Magazine schreef: "Hij weet wat het effect is op zijn luisteraars."

En bezig met de vraag hoeveel levens verwoest zijn als gevolg van zijn teksten houdt hij zich dom en zingt: *"Ik heb nooit gedacht dat ik zoveel effect op de jongen had, ik heb nooit gedacht dat hij zijn polsen door zou snijden, ik heb nooit gedacht dat hij die ... zou slaan, ik heb nooit gedacht dat ik zo groot zou worden...ik heb nooit gedacht dat ik zo'n effect op die jongen had, ik heb nooit gedacht dat hij zijn polsen door zou snijden..."* ('Who Knew')

Een andere keer laat Eminem zijn ware aard zien. Eminem geeft aan dat veel van zijn teksten bedoeld zijn om 'knoppen om te zetten'.

*"Kinderen willen schelden, net als ik, rondrennen en roepen 'het kan mij toch niet schelen', net als ik. Ik denk dat ik hier ben om de wereld te ergeren en je kinderen van vier te verpesten."*

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. Uitspraak: 'Doe wat ik zeg: rook wiet, slik pillen, ga van school, vermoordt mensen en drink.'
2. M.b.t. zijn vrouw Kim: haat / moord
3. Uitspraak: 'Kinderen willen schelden, net als ik.'
4. Eminem zet aan tot allerlei gedrag wat God uitdrukkelijk verbiedt: doodslaan, ongehoorzaamheid. (zie Exodus 20; Spreuken 15:26,29; Spreuken 16:27,29)



### 11. Madonna

*"Maar de lafhartigen, de ongelovigen, de verfoeilijken, de moordenaars, de hoereerders, de tovenaars, de afgodendienaars en alle leugenaars hun deel is in de poel die brandt van vuur en zwavel."*

*'Wat ga jij doen?'*

Openbaring 21: 8 spottend geciteerd in liedje van Madonna, terwijl zij langzaam verdwijnt in een brandend gat in de grond.

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. De oproep om te keizen voor de hel, waarvoor ze zelf duidelijk heeft gekozen.
1. 'Wat ga jij doen, nu je dit allemaal gezien en gehoord hebt?'  
Dat kan de kernvraag zijn om met jongeren over door te praten.

### 12. Britney Spears

Britney Spears is een van de meest gevierde artiesten van de 21<sup>e</sup> eeuw. Veel ouders dachten dat ze onschuldig was vergeleken met artiesten als Madonna en Marilyn Manson. Maar is ze echt zo onschuldig?

*"Ik ben niet zo onschuldig."*

De boodschap die Spears verspreidt aan jonge kinderen is helaas zeker niet beter dan die van de Spice Girls. US Weekly zegt: "Ze is nog steeds een griezelige tegenstelling: een sensuele Doornroosje dat Disney's onschuld combineert met een vleugje ordinaar taalgebruik."

*"Zullen we op de muziek rijden vannacht".*

Wanneer Spears zingt over rijden op de muziek en "een ondeugende tijd tot het eind" laat het zich niet moeilijk raden waar ze het eigenlijk over heeft. Ze zingt over erbij neervallen en buigen tot ze de deur openbreken: "gaan ermee (loving it) door tot we erbij neervallen, we vallen ah, we vallen ja. We buigen vannacht tot ze de deur openbreken."

Het is niet verwonderlijk dat Britney's platenmaatschappij net als die van de Backstreet Boys de meest expliciete woorden van de cd-hoes weglaat.

Gods Woord waarschuwt: "De ontuchtige zondigt eigenlijk tegen zijn eigen lichaam. Houdt u ver van elke vorm van hoerij. Als u seksueel zondigt, doet u kwaad aan uw eigen lichaam. U bent niet van uzelf. Verheerlijkt dus God in uw lichaam! (1 Kor. 6: 18-20.)

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. Sensuele en prikkelende teksten voor jong publiek.
2. Lichaamscultus die ook in show wordt gepromoot.
3. Ook hier doorbreken van grenzen die God gesteld heeft (oneerbaar gedrag)



### 13. Christina Aguilera

Christina Aguilera, die miljoenen platen verkoopt, laat weinig aan de verbeelding over als ze zingt:

"Als je met mij wilt zijn, moet je een prijs betalen. Je moet me op de juiste manier strelen, als je met mij wilt zijn, hormonen razen op hoge snelheid. Mijn lichaam zegt, 'doe dan'. Ik kan je dromen vervullen. Kom en bevrijd me, schatje, dan kom ik bij je."

Rolling Stone Magazine schrijft: "Christina Aguilera, maakt zoveel seksuele toespelingen dat 'Little Red Corvette' van Prince, klinkt als een wiegeliedje." TV-Guide schrijft: "Grammy winnares Christina Aguilera zingt als een engel, maar heeft het beeld van de duivel."

Aguilera zegt dat ze zich niet druk maakt om het effect dat ze op de jeugd heeft.

Ze zegt: "Wat ik doe is mijn zaak, ik ben de moeder van de Amerikaanse jeugd niet."

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. Onder onschuldig imago, gaat 'duivels' beeld schuil.
2. Ze voelt zich niet verantwoordelijk voor haar effect op de jeugd.
3. Indoctrinatie van kinderen en jongeren wat betreft seksuele moraal.

### 14. Backstreet Boys

De Backstreet Boys zijn één van de populairste groepen van de 21<sup>ste</sup> eeuw, met hun album 'Millennium'. Veel ouders slaakten een zucht van verlichting toen ze hoorden dat er een alternatief was voor satanische bands als Marilyn Manson. Een moeder heeft gezegd dat "er andere bands waren met een goede moraal, zoals de Backstreet Boys." Maar is dat wel zo?

De muziek van de Backstreet Boys, dringt de jeugd een levensstijl met seks op. "Ik wil dit nummer opdragen aan allen mooie, lieve, sexy dames die hier vanavond in mijn huis zijn."

In hun nummer 'Lay down beside me' zeggen ze: *"De manier waarop je je lichaam beweegt, ik heb je van achter bekeken, hoe kan ik bij je komen. Schatje, laat me je vasthouden, om je te geven wat je nodig hebt. Kom naast me liggen, je kunt in mij komen, net als ik in jou. Als je naast me komt liggen, kun je naast mij wakker worden."*

U ziet dat de opwindings over Elvis tam is in vergelijking met de 'onschuldige' tienermuziek van de 21<sup>e</sup> eeuw. Ongelofelijk te bedenken dat de Backstreet Boys vier volwassen mannen zijn, die kinderen van twaalf jaar exploiteren. Veel van hun fans zijn zeven of acht jaar oud, als ze de dingen zouden doen waarover ze zingen, zouden ze volgens de wet wegens 'seks met minderjarigen' gearresteerd worden.

Entertainment Weekly schrijft: "...bij de bespottelijke tekst 'Ben ik seksueel?' klemmen hordes meisjes van acht tot 15 jaar hun wegwerp camera vast en schreeuwen hun beugels stuk. Weer een avond, weer tienduizend seksuele bewustwordingen."

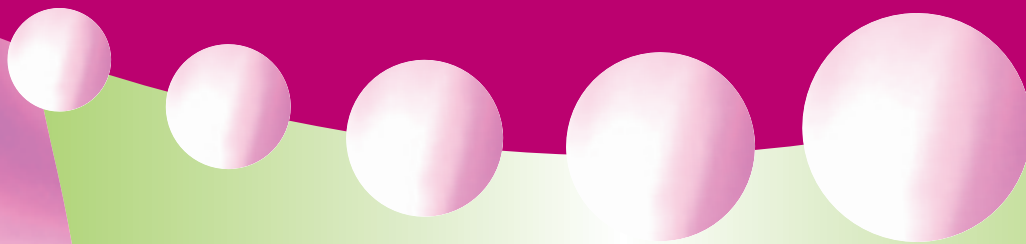
Ze laten weinig aan de verbeelding over als ze zingen: "Ga liggen en laat je gaan, kniel neer en roep. Raak me aan, toe dan meisje, ga liggen en laat je gaan."

"Als je een toffe meid wilt zijn, neem dan een vriend die niet deugt."

De dingen die in deze scene opvallen, zijn:

1. Uitbeelden van seks op podium
2. Uitspraken: 'Als je een toffe meid wilt zijn, neem dan een vriend die niet deugt' en 'Laat je gaan, ga liggen...' Aanmoedigen tot doorbreken van grenzen die God gesteld heeft.

# pop muziek



Onderwijspakket 'De invloed van popmuziek'  
is een uitgave van de L.E.S. Naar House.

Burgstraat 22 • 4283 GG Giessen • [www.naarhouse.nl](http://www.naarhouse.nl) • [info@naarhouse.nl](mailto:info@naarhouse.nl)